

tatóhelyek, a kormányzati szervek tagsági jogokkal rendelkezhetnek. Választott képviselőik útján részt vesznek az egyesület vezetésében, a szabványosítási tervek kidolgozásában, a rendelkezésre álló pénzügyi források felhasználására vonatkozó döntések meghozatalában, a szabványok jóváhagyásában.

– Nemzeti szabványként vezette be az akkreditálásra és tanúsításra vonatkozó európai szabványsorozatokat (MSZ EN 45000 és MSZ EN 29000). Az európai és a nemzetközi szabályozást alapul véve korszerűsítette az MSZ-rendszert, átalakítva azt Nemzeti Akkreditációs Rendszerré (a továbbiakban: Rendszer). A Rendszer, a legtöbb európai ország gyakorlatának és az Európai Szabványügyi Szervezetben (CEN) kidolgozás alatt levő dokumentumoknak megfelelően gondoskodik az önkéntes, szabványokon alapuló Nemzeti Akkreditációs Rendszer, valamint a jogilag szabályozott területeken előírt (hatósági) tanúsítási rendszerek kapcsolatának megteremtéséről. Kiéptésénél alapul szolgált a német Nemzeti Akkreditációs Tanács (DAR).

A Rendszer titkársági teendőit a Magyar Szabványügyi Intézet látja el a következő tartalommal:

- független vizsgálólaboratóriumok akkreditálása az MSZ EN 45001 és MSZ EN 45002 szabványok szerint,
- terméktanúsítást végző tanúsító szervek akkreditálása az MSZ EN 45011 szabvány szerint,
- a vállalatok minőségügyi rendszerének tanúsítását végző tanúsító szervek akkreditálása az MSZ EN 45012 szabvány szerint,

- személyzet tanúsítását végző tanúsító szervek akkreditálása az MSZ EN 45013 szabvány szerint,
- akkreditáló és vállalatminősítő szakértők regisztrálása.

A Rendszerben való részvétel önkéntes, de az illetékes miniszter hatósági jogkörében kötelezővé teheti.

A Nemzeti Akkreditációs Rendszerben az akkreditálást kérelmező vizsgálólaboratórium, tanúsító szerv felülvizsgálatát és minősítését az illetékes, a szakterület ismerő elismert intézményektől független, felkért szakemberekből álló Szakmai Akkreditáló Bizottság, az akkreditálás jóváhagyását pedig a Nemzeti Akkreditáló Tanács végzi. A Nemzeti Akkreditációs Tanácsot a minisztériumok, a szakmai érdekvédelmi szervezetek, a fogyasztói szervezetek, az akkreditált vizsgálólaboratóriumok (szövetsége), az akkreditált tanúsító szervek (szövetsége) és a Magyar Minőség Társaság képviselői alkotják. Az akkreditációs eljárás koordinálását a Nemzeti Akkreditációs Tanács és a Szakmai Akkreditáló Bizottságok titkárságait működtető Magyar Szabványügyi Intézet látja el.

– A Nemzeti Akkreditációs Rendszer teljessé tétele érdekében az Országos Mérésügyi Hivatal kidolgozta a kalibrálólaboratóriumok – európai normákon alapuló – akkreditációs rendszerét.

– A Nemzeti Akkreditációs Rendszer és a keretében kiadott minősítések és akkreditálások nemzetközi szintű elfogadásának kezdeményezésére megtörtént a kapcsolatfelvétel

az Európai Vizsgálati és Tanúsítási Szervezettel (EOTC).

Országgyűlési képviselők kezdeményezésére szakértők széles körének bevonásával elkészült a Fogyasztóvédelmi törvény részletes tematikája a fejlett európai országok vonatkozó irányelveinek, jogi szabályozásának és gyakorlatának figyelembe vételével. A törvénytervezet a termékek forgalmazásával kapcsolatos néhány alapvető követelmény felállítását után részletesen szabályozza a fogyasztók egészségének, biztonságának és gazdasági érdekeinek védelmét, a fogyasztók tájékoztatáshoz való jogát, majd összefoglalja azokat a polgári jogi eszközöket, amelyeket a fogyasztó igénybe vehet, ha érdekeit megsértették, bevezeti a termékfelelősség jogintézményét.

A felsorolt szabályozások tervezeteinek szakmai egyeztetése folyamatban van.

Összefoglalva: az előbb vázolt feladatok végrehajtásának eredményeképpen a hazai műszaki szabályozás rendszerében az EK szabványosítási és tanúsítási szervezeteibe való felvétel feltételeként a szabványkibocsájtást, az akkreditálást és a tanúsítást az európai rendszerekkel, a kormányzati tevékenységet pedig az európai kormányzati jogszabályalkotással kell összehangolni.

Az új rendszer kialakulása nem köthető egy időponthoz, így az átmeneti időszakban a fontos szakterületek szabályozottságának megőrzése érdekében a szabványosítás, a tanúsítás és a kormány jogi szabályozása területén folyamatosan össze kell hangolni a változásokat.

921 027 047

A műszerezett ütővizsgálat szabványosításának helyzete

Lenkeyné dr. Bíró Gyönyvér – Major Zoltán

A Miskolci Egyetem Mechanikai Technológiai Tanszékének Anyagtudományi Szakcsoportja az elmúlt évben több olyan külföldi szakemberrel és szakmai szervezettel vette fel a kapcsolatot, akik részt vesznek a műszerezett ütővizsgálat terén folyó kutatásokban és a vizsgálat szabványosítási folyamatában is. Így lehetőségünk volt némi betekintést nyerni a műszerezett ütővizsgálat szabványosításának helyzetébe.

A műszerezett ütővizsgálatra vonatkozóan még nincs elfogadott európai szabványajánlás. Néhány országban már dolgoztak ki ezzel kapcsolatos szabványajánlásokat, melyek közül a legelső a Német Anyagvizsgáló Szövetség által 1986-ban közzétett DVM 001 számú ajánlás volt. Ez tartalmazza a műszerezéssel, a regisztrálókészülékkel és a kalibrálással kapcsolatos követelményeket. Ez

egészítette ki a vizsgálat kiértékelésével foglalkozó SEP 1315 (187) német szabványajánlást.

1991-ben az European Structural Integrity Society (ESIS) dinamikus vizsgálatokkal foglalkozó albizottsága kidolgozott egy dokumentumot „Proposed standard method for the instrumented Charpy V-notch impact test on metallic material címmel, illetve elkészült egy EURONORM szabványtervezet is „Instrumentation of the pendulum impact testing machine for force-time or force-displacement cuves” címmel. Mindkét ajánlás tartalmában az előzőekben említett német szabványajánlásokra épül. Az említett dokumentumokról az érdeklődőknek részletesebb tájékoztatást is adunk.

A szabványosítási folyamathoz kapcsolódóan végeztek már különböző round-robin

vizsgálatsorozatokat, illetve jelenleg is szerveznek ilyeneket. A Német Anyagvizsgáló Szövetség ütővizsgálatokkal foglalkozó munkacsoportjának az irányításával 16, elsősorban német intézmény részvételével jelenleg folyik egy round-robin vizsgálatsorozat bemetszett illetve előrepszett ütőpróbákkal. Az ESIS dinamikus vizsgálatokkal foglalkozó albizottsága pedig dinamikus J_{1c} és J-R görbék meghatározásának vizsgálati módszereinek összehasonlítására szervez round-robin programot. Ez utóbbihoz tanszékünk is jelezte csatlakozási szándékát. Ezen kívül Magyarországon tanszékünk szervezésében előkészítés alatt van egy round-robin program a hazai műszerezett ütőművek körében. A vizsgálat-sorozat eredményeiről majd az Anyagvizsgálók Lapjában is beszámolunk.

921 030 025/026